

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK polityczny, społeczny, ekonomiczny, i literacki

Poświęcony sprawom miejscowym oraz

Zagłębia Dąbrowskiego.

Cena 3 kop.

CENA PRENUMERATY:
 miesięcznych i samodzielnycy
 Rocznie Rb. 6.—
 Półrocznie " 3.—
 Kwartalnie " 1.50
 Miesięcznie " 50

Adres Redakcji i Administracji Częstochowa Aleja II Nr. 38, telefonu Nr. 50, skrytka pocztowa Nr. 91.
 Redaktor przyjmuje od godz. 7-ej do 8-ej wieczorem.
 Redakcja przyjmuje ogłoszenia w Częstochowie przyjmując wszystkie kategorie ogłoszeń w Warszawie: Biuro Drukarskie „Ingra”, Wierszowa 8. Dom Handlowy L. i E. Metel i S-ka Krad. Przed. 53. Krajowe Biuro Ogłoszeń Marszałkowska 116. w Mokwiew L. i E. Metel i S-ka. Biuro ogłoszeń I. Buchweitz, w Warszawie Marszałkowska 120, w Sosnowcu W. Badurski, hotel warszawski.

CENA OGŁOSZENI:
 Za jedną wiersz lub jego miejsce na I-szej stronie 30 k., na IV-ej 10 k. Reklamy i Nekrologia za wiersz 20 k. Nadstawa za wiersz 50 kop. Ogłoszenia drobne po 3 kop. za wyraz.

Reprezentantem „Gonia Częstochowskiego” na Sosnowiec i Zagłębie Dąbrowskie jest p. **Wacław Badurski** (Sosnowiec, hotel „Warszawski”).

Reprezentację „Gonia Częstochowskiego” na Zawiercie objęła księgarnia pani **Z. Hubickiej** Tamże ogłoszenia do „Gonia Częstochowskiego”.

Prenumeratę na „Gonia Częstochowski” i ogłoszenia w Rakowie przyjmuje pan **A. Nowakowski**.

W teatrze miejscowym Wielkie Kinematograficzne przedstawienie

z następującym programem od 5 do 11 wieczór, w niedzielę i święta od 3 po poł.

Oddział I. **Wyciągi samochodów w Monako, kosztem ludzkich ofiar; Kobięce równouprawnienie.**
 Oddział II. **Epizody z Rosyjsko-Japońskiej wojny czyli mała Japonka (dramat); Łoniec marzeń (dram.)**
 Oddział III. **Fabrykacja lalek; Sen złodzieja pod wodą; Nieprzyjemna kąpiel.**

Co tydzień zmiana programu.—Szczegóły w programach.—Ceny miejsc: 1-e miejsce 50 kop., drugie miejsce 30 kop. Krzesło w łoży po 50 kop. Galebryja 20 kop., dzieci, uczniowie i żołnierze placą połowę.
 Dyrektor **B. Zarzecki**.

Lekarz d-ta Grejniec

przyjmuje codziennie od 10 rano do 1 i od 2 do 7 po południu.
 Aleja № 10, dom p. Rajcherowej, gdzie skład apteczny p. Neufelda, telefon № 108.

Sala gimnastyki i fechtunków Gabinet masażów i leczn. gimn. St. KIFFERA

obecnie w „TIVOLI”.
 Komplet dla Pań, Panów i dzieci.
 Łącznie sól morską na reumatyzm i t. p. cierpienia.

E. Birnbaumówna

pozostaje i nadal udziela lekcji muzyki. Wiadomość Aleja II ga № 32, Birnbaum, między godz. 3—5 po poł. 1-1

Jan Szeffler jubiler, patrz ogł. ost. str.

Restauracja w hotelu „Victoria”

Wydaje obiady z 4 ch dań po k. 40.
 Codziennie KONCERT muzyki złożony z 8 osób od godziny 7 wieczorem.
Wejście bezpłatne.

KALENDARZYK.

D. 8 Października.

Wskazania chrześcijańskie: dziś Pelagii, Birgitty Wd. iu tro Dyonizego B. W.

Wschód słońca: godz. 6 m. 1, zachód godz. 5 m. 38
 Ubyte dnia: 5 godzin 8 minut
 Wiadomości historyczne: 1657. Zwycięstwo Gosiewskiego nad Szwedami pod Prostkami. — 1801. Zniesienie kancelarii tajnej.

Bułgaria królestwem.

Od pewnego czasu bardzo poważnie mówi o ogłoszeniu niepodległości Bułgarii. Posiada ją księstwo faktycznie oddawna, formalnie jest wasalem Turcji, która niezbyt ściśle przestrzegała swych praw zwierzchniczych. Bułgaria nie upominała się o akt formalnego uznania jej niepodległości, wystarczało jej to uznanie w codziennej praktyce. Zatarł ostatni i upór Turcji, która wciąż powtarza, iż postąpiła prawnie, wzburyli bułgarów, którzy jednogłośnie dopominają się skończenia sprawy przez ogłoszenie samoistności Bułgarii i to prawdopodobnie z tytułem królestwa.

Opierają się przyjętem na fakcie, iż wszystkie mocarstwa już traktują Bułgarię, jako państwo niezależne, przyjmują jej dyplomatycznych agentów, naczynają swoich w Sofii, zawierają bezpośrednio traktaty handlowe i przyjmują ks. Ferdynanda wszędzie, jako panującego. Przypominają, iż Europa nigdy nie poparła Turcji w żądaniu, by Bułgaria płaciła daninę, chociaż było to postanowieniem w trak-

tacie berlińskiej — i Bułgaria tej daniny nigdy nie płaciła. Płaci tylko narazce za Rumelię wachodnią.

Ostatecznie obie strony mają słusność. Turcja, opierając się na tekście traktatu berlińskiego, Bułgaria — na trzydziestoletnich dziejach, pełnych zdobyczy faktycznych. Naturalnym więc jest, iż w chwili, w której Turcja ogłosiła, że agent bułgarski nie jest przedstawicielem obcego państwa, lecz urzędnikiem wasala i gdy w tym poglądzie trwa, a Bułgaria nie chce się cofnąć na stanowisko z przed lat 30 — nie pozostaje jej nic innego, jak ogłoszenie niepodległości i cofnięcie daniny za Rumelię.

Jest to postanowienie tak silne, iż nie go zmienić nie potrafi. Możeby się dało odwiec na krótko, gdyby znalezione bardzo poważne powody, lecz zwłoka ta już długo trwać nie może. Wszystko zresztą zachęca bułgarów do tego kroku. Dość wspomnieć ostatnie przyjęcie ks. Ferdynanda w Budapeszcie. To dodaje wszystkim ducha, hardość narodowa rośnie. I nic dziwnego. Toż to przecież najstarszy monarcha w Europie oddaje ks. Ferdynandowi honory przynależne panującym.

Drugim momentem ważnym w nastroju Bułgarii jest bunt Ibrahima paszy, który chociaż zaledwie 900 ludzi liczy w swym obozie, ostro się stawia wojskom sultańskim. Bułgarzy sądzą iż rząd konstytucyjny w Azji Mniejszej napotka na znaczne trudności i skutkiem tego

koleją trybową. Loschwitz—Weisser Kirsch—z której zamku, żegnamy stolicę Saxonii, Pełni żalu że dłużej w niej pozostać nie możemy—udając się przez Wrocław do domu, z pełną teką notatek.

Zurych.

Miasto Zurych składa się właściwie z 3 ch odrębnych części — Starej—Nowej—oraz dzielnic w której pobudowana została Politechnika i Uniwersytet.

Stare miasto, czyli śródmieście z dworcem centralnym jest najruchliwsze i najbogatsze. Ulica Bahnhofowa imponuje szerokością i długością — wiedzie ona nas bowiem aż do brzegów jeziora Zurychskiego, u którego podnóża na prawo, postopiarzy się wspaniałe gmachy, jak: hotel Bay en Lague, oraz wielki gmach z salą koncertową, tak zwane „Thon—halle”. Po lewej stronie widzimy hotel „Belle—Vue”, oraz teatr miejski. Te cztery gmachy zwracają uwagę przez swą strukturę. Muzeum, oraz galerja znalazły pomieszczenie w specjalnym budynku nieopodal.

Jezioro, po którym ustawicznie krąży mnóstwo gondoli, statków i łodzi, jest jakoby zwierciadłem okalającego przepychu — jednocześnie karmieciem przez niezliczoną ilość ryb i potężną siłą przemysłową przez swe upusty.

Prawie wszystkie przy kanale położone fabryki, korzystają z niesłychanej siły, która

zużytkowują do poruszania machin. Z niej również korzysta miasto, porusza bowiem wszystkie dynamomaszyny, które wyrabiają elektryczność, bądź dla tramwai, bądź do oświetlenia, oto są ważniejsze cechy śródmieścia.

Nowa dzielnica położona na zachód, dopiero się załudnia szeregi domów budowane są przeważnie w jednym stylu „Odrodzenia”, przez co, jest monotonna życie jeszcze słabo rozwinięte, a z nim i handel. Za lat kilkanaście będzie ona bardzo ważną rolę odgrywać, wobec systematycznego wzrostu ludności.

Trzecia ta najmlodsza, położona na górze na wschód, w której imponują gmachy Uniwersytetu i Politechniki, jest niewymownie piękna, pełna zieleni, oraz stylowych domków i pensjonatów. Widok ztąd uroczy. Dzielnice tę śmiało nazwać można najzdrowszą. Wszędzie tu gwarno i rójno od młodzieży, pśród której spotykamy wszelkie narodości.

Przy zakręcie ulicy Politechnicznej, widzimy na rogu, zakład introligatorski, naszego starca rodaka, który w skutek nieposzukowanej uczciwości, jest uważany za patriarchy dla całej kolonii polskiej.

Idziemy dalej — oto klub rosyjskiej młodzieży, poniżej, bratnia polska pomoc rozlokowała się w skromnym domku.

Stefan Dzikowski.

(d. c. n.)

Przez Wiedeń do Szwajcarii.

(Korespondencja własna „Gonia Częst.”)

(Ciąg dalszy.)

Muzeum z bogatym działem polskim, pośrodku którego widzimy narzędzia rzemieślnicze naszych królów, dokładnie przekonywują jak zrodziliśmy nasi, zamilłowali byli w rękodzielniczo. Ciężkie zbroje dowodzą potęgę siły fizycznej — tak zanikłej dziś wśród nas, a czepnie bo młodzież stroni od jedynego źródła siły tj. od gimnastyki. Nie można się bardzo dziwić temu, gdyż system jej prowadzone w szkołach pozostawia wiele do życzenia — braku odpowiednich nauczycieli. Jedną z najlepszych szkół racjonalnej gimnastyki pani Henry Kuczalskiej, nagrodzonej jak czytamy dziś, złotym medalem na Wystawie wiedeńskiej, nie ma tyle zwolenników, jakby się tego należało spodziewać. W gabinecie astronomycznym oglądamy, niesłychanej wielkości teleskop — za pomocą którego tylni sławnych astronomów kreśliło nam przepowiadnie. Opuściliśmy teren w którym nagromadzone tyle gęstwy, by wypocząć. Statkiem udajemy się do letniej rezydencji królewskiej, po powrocie z której urządzamy wycieczkę na najwyższą górę

Węgiel z kop.: „Hr. Renard”, „Saturn”, „Reden”, „Towarz. Grodzieckie”
 w ładunkach wagonowych z dostawą lub bez.

WYDZEWski i S-ka
 Biuro Techniczne w Częstochowie, Teatralna 13.

Wykonywa: pomniki, figury, portrety, obraz, roboty przy budowach kościołów, jako też i każde roboty w zakresie rzeźbiarstwa wchodzące, od najwycieńszych do najwspanialszych pod względem artystycznym wykonania, ze wszystkich krajowych i zagranicznych, najpryma materiałów kamienia i drzewa. Dekoracje domów od ręki modelowane i wszelkie roboty sztukatorskie. Zakład podejmuje się wykonywać roboty w miejscowościach najbliższych, informacja, rysunki kosztorysy na każde żądanie.

Zakład Artystyczny Rzeźbiarsko-Kamienniarzki Kruszyński i Proszowski w Częstochowie, Aleja III dom wstępu.

trzeba tam będzie trzymać znaczną część armii, co naturalnie osłabiło siłę Turcji w Europie. Wobec takiego położenia będzie Turcja zmuszona do zachowania milczenia i ogłoszenia niepodległości Bułgarii odbędzie się bez przeszkód. A tylko tego pragną w Sofii. Uniknąć wojny, by sobie nie narazić Europy, zdobyć jej uznanie, chociażby Turcja zerwała stosunki dyplomatyczne (których i tak w zupełności uznać nie chce) a z czasem i ona pogodzi się z czynem dokonanym.

W Sofii liczą na pewne, że Turcja wojny nie wypowie. Tymczasem Bułgaria zamianowała swą niepodległość bardzo energicznie wobec kolei wschodnich. Część tej kolei przecina środek Bułgarii. Kolejarsze ogłosili strejk i Sofia została odcięta od południowej części państwa. Po rozważeniu zapadło postanowienie mające na celu zapobieżenie na przyszłość podobnym, dla Bułgarii bardzo dokłiwym, wypadkom. Obsadzono stacje wojskiem, posłano ku granicy własne lokomotywy i personel, odprężono pierwszy od Konstantynopola idący pociąg, przycepiiono bułgarską lokomotywę i ruszono dalej. Na reklamację dyrekcji odpowiedział ministerjum bułgarskie, iż nie może się nadać zgodzić na dawne porządki, nie może cierpieć kolei, kierowanej z Konstantynopola, na której strejk odbywa się tak, iż w Bułgarii nie przewozi się ni pociągi, ni podręcznych, a w Turcji strejkujący personel obsługuje pociągi, wiozące wojsko i amunicję ku bułgarskiej granicy.

Jakkolwiek idzie tu o Towarzystwo prywatne, postanowienie rządu bułgarskiego narobiło niemało kwasu w Konstantynopolu i Wiedniu. Odbite miłygi w całym księstwie jednogłośnie domagają się wykupu tej linii, która bardziej niżli dyplomacją turecką czyni Bułgarię zawisłą.

I ten nowy zatarg, dla spokoju pragnącej Europy nie bardzo miły, dąży do wyjaśnienia sytuacji księstwa. Jest to ważny dla Bułgarii moment. Rząd wyszukuje sentymenty narodu, którego drażni tytuł królewskiej wysokości. Książę i naród chce, by władcą jego był, jak jego średniowieczni poprzednicy: carem — królem.

Jak widać z telegramów, ogłoszenie Bułgarii królestwem nie napotkało na zgodę wszystkich mocarstw.

Być bardzo może, iż fakt ten wywoła poważne zawikłania.

Urodzaje w Król. Polskim.

Wydział społeczno-ekonomiczny „Centr. Tow. Rolniczego” między 1 i 13 września otrzymał od 200 różnych korespondentów-ziemiaków informacje o stanie urodzajów tegorocznych. Na zasadzie tych sprawozdań można użyć następujący obraz.

Zniwa tegoroczne odbywały się w warunkach nieprzychylnych. Od suszy lipcowej ucierpiały jarzyny i zboża jare. Przez zbytnią wilgoć zniwa były nadzwyczaj utrudnione i spóźnione.

Pomimo takiej niepogody, urodzaje wypadły na ogół aadszpodywanie dobrze.

Po za olbrzymimi szkodami w ogrodach, wyrządzonemi przez liszki, i w niektórych lasach przez mniszkę, poważniejszych szkód, poczynionych przez owady, nie było; częste deszcze, ulew i chłody wygubiły mnóstwo robaictwa.

Stan plantacji okopowych wogóle jest dobry, jednakże stan kartofli budzi obawy na przyszłość, ze względu na to, że w wielu miejscach zaczęły gnć.

Siew ozimim był opóźniony, siew rzepaku opóźniony: zaczął się w pierwszej połowie sierpnia, powszechnie z przerwami wskutek deszczów dopiero w drugiej połowie i pod koniec sierpnia. Siew rzepaku wypadł niezłe: powszechnie rzycho i przeważnie dobrze.

Przybliżony urodzaj zbóż, okopowych, warzyw i owoców jest następujący:

Zyta urodzaj można uważać w połowie za dobry i w połowie za mniej więcej średni. Szczególnie dobry urodzaj zyto jest notowany w chełmskim, tomaszowskim, ciechanowskim, mławskim, kozienickim, siedleckim, suwalskim, gostyńskim i sochaczewskim; zły urodzaj w pińczowskim, włoszczowskim, janowskim, łżeckim, maryampolskim i szczególnie w suwalskim. Rzepak urodzaj można uważać w połowie za dobry i w połowie za średni. Pazenicy urodzaj — za bardzo dobry i dobry. Owsa — za mniej więcej średni. Jęczmień — za przeważnie średni. Grochu — za przeważnie średni. Tataraki — za przeważnie dobre. Kartofli — za przeważnie dobre. Buraków cukrowych — za przeważnie bardzo dobre i dobre. Jabłek — za średni. Gruszek za zły. Sliwek — za bardzo dobry i dobry. Wiśni — za przeważnie

wyszej średniego. Warzyw — za przeważnie dobry i dobry.

W roku bieżącym nie odczuwano takiego braku robotnika rolnego w czasie żniw, jak lat poprzednich, ale robotnik był kosztowny i w wielu miejscowościach nie było go w dostatecznej ilości.

W gub. piotrkowskiej, np. cena robotnika k. 40—100, robotnicy 30—40, wyrostka 20—50; dziewczyny 20—40.

Kronika miejska.

Jubileusz Świętochowskiego. Jubileusz znakomitego pisarza zbliża się. Warszawa cacić go będzie dnia 11 października r. b. Na uroczystość złoży się szereg odczytów, przedstawienia w teatrze Wielkim itp. W mieście naszym wre również gorączką praca nad zbieraniem podpisów osób, biorących udział w jubileuszu. Pracą tą zajęło się grono miejscowej inteligencji.

Stan wojenny. W „Dzienniku Poznańskim” czytamy:

General-gubernator warszawski wysłał do rady ministrów przedstawienie, dotyczące projektu zmian istniejących obecnie stanów wyjątkowych w Królestwie Polskim.

Zaproponowano w tymże projekcie następujące zmiany:

1) Pozostawienie stanu wojennego wyłącznie na gubernię piotrkowską (Łódź, Sosnowice i inne punkty fabryczne oraz okręgi górnicze), oraz na kilka powiatów, przyległych do tejże gubernii. 2) Zmniejszenie istniejącego stanu wojennego (od przeszło 8 lat, z kilkudniowymi przerwami) w gubernii warszawskiej i radomskiej na stan nadzwyczajnej ochrony. 3) Wreszcie gubernii Królestwa Polskiego zaprowadzić stan ochrony wzmocnionej.

Zgład zacierpnął tych informacji korespondent — niewiadomo.

Z Sądów. W dniu wczorajszym piotrkowski sąd okręgowy na kadencji w naszym mieście rozważał sprawy następujące:

W dniu 21 marca r. b. do mieszkania Gustawy Blumenfeld zamieszkałej przy ulicy Dojazd № 19, zakradł się Jan Birkowski lat 34 i zabrał różnych rzeczy wartości kilku rubli. Po przeprowadzeniu śledztwa B. przyznał się do winy; sąd skazał go na 2 lata rot aresztanckich z pozbawieniem wszelkich praw oraz na 4 lata dozoru policyjnego.

— Dnia 27 stycznia r. b. niejaki Leopold Rospendek lat 32 namówił Wojciecha Cyrulskiego lat 18 robotnika fabryki Motte i obaj udali się do mieszkania brata Cyrulskiego Wacława i skradli garnitur marynarkowy, palto, tużurek, 3 ruble gotówką razem na sumę przeszło 100 rubli i skradzione rzeczy sprzedali Joskowi Margulisowi, handlarzowi ulicznemu. Gdy kradzież wyszła na jaw, C. i R. do winy przyznali się, M. wszelako twierdził, iż nie wiedział, jakoby rzeczy nabyte pochodziły z kradzieży. Sąd po zbadaniu świadków skazał Cyrulskiego na 4 miesiące więzienia, Rospendka na 1 i pół roku rot aresztanckich z pozbawieniem praw i 4 lata dozoru policyjnego, Margulisa na 100 rb. kary, a w razie niemożności zapłacenia na 1 miesiąc aresztu.

Cyrulskiego za kaucją 75 rublową wypuszczono na wolność.

Margulisa bronił adwokat przysięgły Wajntraub. Dnia 21 marca r. b. we wsi Nowa Wieś gminy Kamyk do sklepu Herszlika Majerowicza weszło 8 zamaskowanych ludzi z rewolwerami. W sklepie znajdowali się Majerowicz, Joanna Kowalik i Jankiel Mass, którym bandyci z okrzykiem „Rece do góry!” przyłożyli do skroni lufy brauningów, i zażądali wydania pieniędzy. Otrzymawszy od Majerowicza odpowiedź odmowną zaczęli rabować towar, na co Mass zwrócił im uwagę że źle czynią; wówczas jeden z napastników uderzył M. w twarz powalając go na ziemię. W czasie napadu Kowalikowa poznała jednego z bandytów Karola Nikisa, którego wrotce potem aresztowano, i wczoraj stawiono przed sądem.

N. tomaczył się, iż tego dnia był w Częstochowie z swą żoną a zatem nie mógł wziąć udziału w napadzie. Sąd jednakże biorąc pod uwagę zeznania świadków skazał Nikisa na 8 lat ciężkich robót z pozbawieniem praw.

— W miesiącu sierpniu roku 1906, przez las ząbkowski przejeżdżał karczmarz Antoni Rubel.

Gdy się znajdował w środku lasu z gestwiny wypadło doń 3 ludzi, którzy pod groźbą brauningów zażądali pieniędzy i obwidowawszy go zabrali 75 kop.

W chwili potem tą samą drogą podążyli dwaj przedchodnie Tomasz Pokora i Tomasz Ciechlik, na których również napadli ci sami bandyci.

Podczas napadu Rubel poznał w jednym z napastników Ignacego Cichońskiego, którego pociągnięto do odpowiedzialności. Wczoraj sąd skazał C. na 6 lat ciężkich robót z pozbawieniem praw. Cichońskiego bronił adwokat pra. Wajntraub.

— Piątą sprawą Bolesława Ulbrycha o strzelanie do Stanisława Głanowskiego z powodu nie stawienia się tego ostatniego oraz kilku świadków odroczone.

Dzisiaj czwartą i ostatnią dzień kadencji, rozpatrywane będzie 8 spraw.

Echa napadu bandyckiego. W sprawie o negdajszego napadu bandytów na kantor strydmu cuku p. Freunda przy ul. Ogrodowej otrzymujemy szczegóły następujące: Suma zrabowanych pieniędzy wynosi 50 rb.; gdy bandyci dobyli rewolwerów panu F. zdawało się, że z luf syple się piasek. W przypuszczeniu, iż są to branniny sztuczne, ktorými tykrotnie bandyci potrafili zastraszyć swoje ofiary, pan F. zaczął strofować rabusiów, przyczem zbliżył się do telefonu, aby zawiadomić o napadzie policję. Rabusie widząc manewr F. zastąpili mu drogę i przecięli druty telefoniczne.

Po dokonaniu rabunku napastnicy spokojnie wyszli na ulicę. Wówczas Freund wybiegł za nimi i wszczął alarm.

Według jednych pogłosek zabity Abram Kawa — brał udział w posęgu, inni twierdzą iż przechodził ulicą; co do drugiego zabitego Cimberknopfa, stwierdzono, iż wyjrzał on ze sklepu na ulicę, uciekający zaś bandyci zastrzelili go.

Przechodzący ul. Ogrodową dwaj strażnicy puścili się w posęg za rabusiami i dali szereg strzałów, które bandytów nie dościgły.

W związku z powyższym napadem wczoraj wiecz. p. o. komisarz II cyrkułu przy pomocy 12 stójkowych i 80 żołnierzy dokonał obław na Zawodziu, przyczem zarządzono rewizje w domach Ciurzyńskiego, Jędrzejewskiego, Jabłońskiego i Cybulskiego, lecz nikogo nie aresztowano.

Pocztówki. Główny zarząd poczt i telegrafów zawiadomił tutejszy urząd pocztowo-telegraficzny, że w celu dania publiczności tych dogodności, jakie nadano jej przy przesyłaniu korespondencji międzynarodowej, obowiązujące obecnie przepisy o listach otwartych (pocztówkach) dopełniają się szeregiem nowych przepisów, ułatwiających przesyłanie pocztówek, jak również i ich wyrób. Odtąd drukowanie na pocztówkach wyrobu prywatnego napisu „Carte postale” lub „karta pocztowa”, jak po polsku tak i po rosyjsku, nie jest obowiązkowe. Strona adresowa kart pocztowych może być podzielona na dwie części, z których jedna może być przeznaczona dla listu, lub reklam. Na stronie adresowej wolno naklejać napisy z firmą wysyłającego, a warunkiem, aby napis taki nie był dłuższy nad 5 centymetrów. Karty pocztowe ilustrowane mogą być przesyłane pocztą podług taksy o-paskowej, t. j. za 2 kop., jeśli karty takie odpowiadają warunkom wyrobów drukowanych.

O „Dostojewskim”. Dział o godz. 8 wieczorem w sali „Lutni” pan Franciszek Paschalski wygłosi pierwszy odczyt „O Dostojewskim”; będzie to szkic społeczny, poruszający polityczną kreację Dostojewskiego w literaturze rosyjskiej. Następnym odczyt „O Dostojewskim” uwzględniający światopogląd religijno-etyczny teorji pisarza w związku z obecnym ruchem religijnym na Zachodzie, p. Paschalski wygłosi w połowie przyszłego tygodnia.

Bib. tka. Tow. Szerzenia Wiedzy prosi nas o zaznaczenie, że w dniu dzisiejszym, z powodu odczytu „O Dostojewskim”, biblioteka T-wa zamknięta będzie o godzinie 7 i pół wieczorem.

Aresztowano i osadzono w aresztach policyjnych następujące osoby: w celu sprawdzenia osobistości: Marjanę Gente, Stanisława Wagnera, Stanisława Korbałę, Piotra Fabjaśza, Stanisława Kotlarka, Stanisława Podolskiego. w celu wysłania do gminy Stanisława Walczaka, i za zakłócenie spokoju nocnego Tomasz Dziuka.

Z Noworadomska.

Ze straży ogniowej. W niedzielę nadchodzącą o godz. 10-jej rano odbędzie się w Kamińsku ogólne zebranie straży ogniowej, podczas którego nastąpią wybory władz straży ogniowej wobec ustąpienia dotychczasowego prezesa sędziego p. Jurkowskiego.

Z Sosnowca.

Kcm tet szkolny wybrany z łona obywateli po nie calorocznej egzystencji, nacechowanej ignorancyjnym traktowaniem go przez władzę, w tych dniach stosownie do zlecenia naczelnika dyrekcji, rozwiązany został.

Jako motyw rozwiązania podano, iż komi-

tet stawiał żądania nie prawne i siał skargi niezasadnione.

Co do skarg, komitet ani jednej z niko-go nie podawał.

Żądania jego zaś musiały być prawne, chociażby z tego względu, iż na czele komitetu stał z urzędu prezydent miasta.

Pełbr. wejskowy w Sosnowcu rozpoczyna się z 28 października.

Nowy cech. Rząd gubernialny zatwierdził cech rzemieślniczy.

Kontrabanda. Zatrzymano na komorze sosnowickiej H. Wacławską i J. Grinceigera, przy których znaleziono towar przemycany wartości 610 rb. Sprawę skierowano do sądu.

Z Cesarstwa.

Magiczny biczyk. Związek narodu rosyjskiego, jak twierdzi „Rus. Zn.“, ma biczyk magiczny, którym chłosecze „żydów i kade-tów zdydziałych“ Biczem tym jest „prawdziwie“ rosyjski patriotyzm. Przezeń Związek cudów dokonał. Gdy przed trzema laty podniosła głowę „zbojceca rewolucja“, kto ją doprowadził do porządku? Związek. Gdy druga Duma „ukniła spiszek przeciw Monarsze z zamiarem zagarnięcia w swe ręce władzy nad państwem“, kto nie pozwolił na uchwalenie tego wniosku? Związek. Gdy poprzedni minister oświaty rozpuścił młodzież szkolną, jak dziadowski bicz, kto uratował szkołę? Związek. On i tylko on protestował przeciw buntom student-cim, cierpiał za ojezyczne i pracował dla jej zbawienia. A że przyniósł obryzmy korzyści całemu krajowi i cerkwi prawosławnej, przeto nienawidzą go żydzi i kadeki, gotowi go za-ważać i wszędzie utopić w łyżce wody, a jego organowi „Rus. Zn.“, odbiś ostatniego prenu-meratora. Zebyż oni tylko! Ale nie, nawet ztamtąd, zkad najmniej by się można było spodziewać, spada cios po ciosie, konfiskata po konfiskacie. Nic to jednak! Związek nie przerie swej działalności. Trzymając w prawicy „Rus. Zn.“, w lewicy batóg, śmiało będzie kroczył po drodze prawdy. Jego groźne spoj-żenie obali na ziemię każdego żyda, każdego wroga „prawdziwego“ narodu rosyjskiego. Precz żydy i zdracy ojezzy! Idzie Związek narodu rosyjskiego i Strach pomyśleć...

Uczniowie w więzieniu. „Słowo“ peters-burskie donosi, że w Tyflisie zastosowano nieznaną dotąd w pedagogice rodzaj kary, mianowicie za przekroczenie przepisów gimnazjal-nych jednego ucznia 8 klasy gimnazjum tyflis-kiego, Chicyna, wtrącono na miesiąc do wię-zienia, a 23 innych uczni z różnych klas na 2 tygodnie. „Słowo“ dodaje do tej wiadomości taki komentarz:

„Niestety, nie wiemy, w jakim wieku są ci „przestępcy“. Bodaż że „na postrach“ wzie-to po „buntowniku“ z każdej klasy, zaczynając od przygotowawczej. Szkoda, że międzynarod-owy kongres wychowania moralnego, na któ-ry zjechali się do Londynu pedagogowie z ca-łego świata, już się skonczył, gdyż należałoby zawiadomić kongres telegraficznie o takim ge-nialnym z powodu swej prostoty sposobie wy-chowania“.

Ruda żelazna. Rada zjazdów przemysłow-ców górniczych południa Rosji stara się o zmia-nę w porządku prawodawczym art. 5 taryfy celnej, zakazującej wywozu rudy i szlaki przez komory Królestwa Polskiego. Artykuł ten, jak wyjaśnia „Golos Moskwy“, miał na celu obro-nę przemysłu polskiego, aby Śląsk nie mógł skupywać rudy polskiej. Dziś artykuł ten kre-puje kopalnie krzyworuskie, które wobec kry-zysu muszą wysłać rudę do Niemiec, lecz przez Wołoczyska. Na tem wygrywają tylko koleje austriackie. „Golos Moskwy“ wobec te-go jest za zmianą artykułu 5 w ten sposób:

„Ruda żelazna, wydobywana w granicach Królestwa Polskiego nie może być wywożona za granicę; dozwolony jest natomiast wywóz rudy z innych okręgów“.

Ze świata.

Nowe odkrycie archeologiczne. W Tessalji, w miejscowości Pasaga, w pobliżu Volo, w okolicy dawnego miasta Pherae odkopano kil-kaset nagrobków z drugiego i trzeciego wieku przed Chr. Czteryśca z tych pomników nosi jeszcze ślady dawnego malowania, a trzydzie-ści pięć zachowało się prawie bez uszkodzeń w barwach zupełnie świeżych. Widać na nich szereg scen mitologicznych, przypominających najpiękniejsze malowania pompejańskie, sceny życia bohaterów, podobnych do pierwszorzęd-nych na wazach, dziewczęta z różami, amorki z delfinami, dzieci, kwiaty, ptaszki i w. in. Malowidła te wykonane zostały techniką wypa-lania. Ten fakt rzuca światło na technikę ma-łowania rzeźb greckich. Jest niezmiernie pra-

wdopodobną rzeczą, że wszystkie marmury greckie były za wzorem Egiptu barwione tech-niką wpalania. Odkrycie to budzi tem większe zainteresowanie, że w tym wypadku udało się po raz pierwszy wydobyć z pod ziemi greckiej zabytki malarstwa greckiego tak niezmiernie wielkiej wartości artystycznej i tak doskonale zachowane.

Skrypce z zapalek. Słyszeliśmy o eme-rytach, którzy nie mając nic lepszego do ro-boty zajmowali się haftem, szyciem i ukła-daniem poematów. Wszystkich ich jednak w pomysłowości prześcignął robotnik z Mona-chium Karl Wagner, który podczas przymuso-wej bezczynności zrobił skrypce z zapalek, na-klejając je jedną obok drugiej. Imponuje nam oczywiście cierpliwość pana Karla, byłibyśmy jednak bardziej zdziwieni, gdyby był zamiast skrypce, zbudował z zapalek fortepian.

Telegramy.

Położenie na Bałkanach.

Konstantynopol, 7 wł. Około godz. 2 po południu przedstawiciele państw zjechali się do Porty, gdzie oczekiwano na zakomunikowanie przez ambasadora austriackiego noty o przy-lączeniu Bośni i Hercegowiny do Austro-Węgier.

Wiedeń, 7 P. Wiadomości, nadchodzące tutaj z Sofii i Konstantynopola, pozwalają przy-puszczać, że niebezpieczeństwo wojny jest bar-dzo bliskie.

Paryż, 7 P. Depesze, otrzymane tutaj z Sofii, zwiastują, że armia bułgarska dąży już ku granicy tureckiej, oraz, że armia turecka zajmuje również punkty pograniczne. Au-strja zmobilizowała podobno dwa korpusy armii.

Konstantynopol, 7 TAP. Poseł austro-wę-gierski wręczył ministrowi spraw zagranicznych notę, ogłaszającą Bośnię i Hercegowinę za przyłączone do imperjum austriackiego. W nocy zaznaczono jednocześnie o zrzeczeniu się Austrii praw do Sandżaku Nowibazarskiego, nadanego jej przez traktat berliński. Minister zgłosił protest i oświadczył, że będzie on skierowany do wszystkich mocarstw, które podpi-sały traktat berliński.

W sprawie ogłoszenia Bułgarii królestwem rozesłany będzie również przez Turcję protest, w którym między innymi powiedziano, iż do-póki wszystkie mocarstwa nie zgodzą się na fakt powyższy władca Bułgarii jest tylko kró-lem wobec bułgarów, zaś wobec mocarstw po-zostaje nadal księciem.

Belgrad, 7 TAP. Dziś o godz. 3 po poł. odbył się obryzmy miting ludowy celem pro-testu przeciw aneksji przez Austrię, Bośnię i Hercegowiny. Urządzono manifestacje przed ambasadami zagranicznymi. Powzięto rezoluc-je następujące: zebranie, zdając sobie sprawę z mającego nastąpić aktu, iż naród serbki będzie gotów, musi być gotów na stawienie o-poru i stanie się ono samoobroną prawną na-wet w tym razie, gdyby mocarstwa, które po-pierały traktat berliński, zgodziły się na jego przekroczenie.

Sofia, 7 TAP. Agencja bułgarska donosi: wiadomość o ogłoszeniu Bułgarii królestwem przyjęła stolica entuzjastycznie; wszędzie pa-nowało ożywienie; wszystkie dekadestry mini-sterium brały udział w uroczystości. W mie-ście powiewają flagi; na placach grają orkiestry wojskowe; dwie baterje grzmia działami. W całym kraju odprawione zostaną uroczyste na-bożeństwa. Znaczna liczba telegramów gratu-lacyjnych napływa oo Tyrnowa. Szkoły zam-knięte na try dni.

Wiedeń 7 TAP. Wiadomości gazet, jako-by Rumunja, na zasadzie porozumienia z Au-strią, zobowiązała się wspólnie, lub też na jej żądanie, wystąpić zbrojnie przeciw Turcji, po-zbawione są zupełnie podstaw.

Londy 7 TAP. Pełnomocnik bułgarski przybył do ministerjum spraw zagranicznych i oświadczył oficjalnie o niepodległości Buł-garii.

Wiedeń 7 TAP. Biuro korespondencji do-nosi z Belgradu: Zdarzenia w Bułgarii wywo-łały silne wrażenie w swerach rządowych; ze źródeł kompetentnych komunikują, że Serbia zamierza oczekiwać biegu wypadków, mimo to nie akrywa, iż jest niemi poważnie zaniepokojona. Rząd musi się liczyć z uczuciami narodu serbskiego, skoro stało się, iż serbskie interes-y narodowe zostały dotknięte. Obecnie rząd usiłował przedsięwziąć środki, aby manifesta-cje narodowe nie zakłócały spokoju i porządku. Wobec tego zażądano szerokiego gwarancji spokoju od komitetu, który zwołał wiece; dru-gim środkiem zaradczym jest powołanie re-lerwy, która tem więcej staje się wskazana

iż większość znajdujących się obecnie pod bronią żołnierzy miała być zwolniona dnia 14 b. m.

Wczorajsze manifestacje udowodniły, iż jedynie obawa aneksji Bośni wywołuje silne wzburzenie ludności. Wobec tego rząd zmuszo-ny był zarządzić środki, któreby mu pozwoliły st. się panem położenia,—i wzmożeni wojska na wszelki wypadek.

Wiedeń, 7 TAP. W organie rządowym dziś ogłoszone będą reskrypty na imię mini-strów: bar. Aehrenthala i Becka w których ce-sarz pisze, iż powodowany jest niewzruszoną pewnością, że wyrokie kulturalne i polityczne cele wpływają, iż monarchją Austro-Węgierską wzięta na siebie okupacja i administracja Bośni i Hercegowiny; powodzenie tej administracji nie może być umocnione inaczej jak przez na-danie instytucji konstytucyjnych, odpo-wiadających potrzebom tych krajów. Nieod-zownym warunkiem tego jest wytworzenie wyraźnego nie wywołującego wątpliwości stanu rzeczy. Jednocześnie na obydwu kraje rozcią-gam swoje prawa tudzież wprowadzam w moc porządek dziedzictwa mojego domu.

W reskrypcie na imię Burjana cesarz poleca mu ogłosić odezwę do ludności Bośni i Hercegowiny, w której pokreślono niezłomną wolę cesarza co do nadania ludom tym gwa-rancji praw obywatelskich w całej ich rozcią-głości, nadto wolności osobistej, wyznania, bezpieczeństwa dla zwyczajów, nietykalności mieszkań, wolności prasy itd.

Trzęsienie ziemi.

Petersburg, 7 TAP. Z Kijowa, Odesy, I'oskirowa, Winnicy, Niemirowa donoszą, iż nocy ubiegłej około godz. 11 m. 40 rano dało się uczuć silne trzęsienie ziemi trwające parę minut.

Bukareszt, 7 TAP. Nocy ubiegłej w całym królestwie czuć było trzęsienie ziemi trwające 10 sekund.

Lwów, 7 TAP. W Galicji wschodniej w nocy czuć było trzęsienie ziemi.

Rabunek 11,000 rb.

Krasnojarsk, 7 TAP. We wsi Setewanicha (kr. tuskietrański) dokonano napadu zbroj-nego na firmę francuską Rocheta. Raniono pra-cownika. Zrabowano 11,000 rb.

Drukarnia socjal-rewolucionistów.

Sewastopol, 7 TAP. W mieszkaniu pra-cownika tramwajowy wykryto tajną drukarnię socj-rewolutj. znaleziono mnóstwo proklamacji, laboratorium z bombami, rewolwery i prasę. A-reztowano 2 osoby.

Nauczycielka rabusiem.

Oreń, 7 TAP. Aresztowano uczestników rabunku duchownego. 15,000 rb. znaleziono u nauczycielki szkoły parafjalnej.

Samobójstwo.

Kijów, 7 TAP. W mieszkaniu prywatnem zameldowany podnazwiskiem Cwietko wastrzelił się zbiegły z Petersburga buchalter urzędu woj-skowego—medycznego Rozanow oskarżony o roztrwonienie pieniędzy, znaleziono przy nim 5,000 rb.

Cholera.

Archangielsk, 7 TAP. W mieście stwier-dzono pierwszy wypadek cholery zakończony śmiercią.

W Wilnie zauważono pierwszy wypadek cholery.

Z uniwersytetu.

Odesa, 7 TAP. Rektorem uniwersytetu noworosyjskiego, obrano większością 80 prze-ciw 28 gi. kandydata praw Lewasowa.

Wykrycie anarch-komunistów.

Berdyczów 7 TAP. W Berdyczowie wy-kryto organizację bojowej drużyny anarchistów-komunistów. Aresztowano izraelitę, znaleziono przy nim broń i proklamację.

W ostatniej chwili.

Godzina 4 rano.

Petersburg 7 TAP. Sąd handlowy ogłosił upadłość b. wydawcy gazety „Rus“ Suwerino-wi. Passywa wynoszą 1,020,000 rubli. Uchwa-ono Suworina nie pozbawiać wolności.

Dorpat 7 TAP. Studenci uniwersytetu 1 większością uchwalili strejkować.

Konstantynopol 7 TAP. Wieczorem tłum ludzi dowiedziawszy się z gazet o nieuznaniu przez Anglię niepodległości Bułgarii urządził demonstrację przed ambasadą angielską, wzno-sząc okrzyki: „Niech żyje Anglia, precz Buł-garja, precz Austria“. Oficerowie turecy wy-powiadali namiętne mowy. Orkiestra grała hymn angielski.

Moskwa 7 TAP. W południe studenci u-niwersytetu przerwali pracę. Studenci instytutu technicznego uchwalili strejkować.

Skład materiałów białych Bernarda LEWINA

w Częstochowie, Aleja I hotel Victoria
poleca na sezon jesienny i zimowy w ogromnym wyborze

Nowości Wełn

Kostjumowe
Wizytowe
Czarne

Szewioty
Sukienka angielskie
Jedwabie

Wełny mundurkowe
Fartuszek pensjonarskie
KOLDRY atlasowe i wełniane.

DIWANY, CHODNIKI, FIRANKI, LINOLEUM.

Plisy gotowe „Primissimo“ do sukien w wszystkich kolorach nadzwyczaj praktyczne.

Biuro pośrednictwa i zleceń

„RENOMETR“

w Częstochowie, III-cia Aleja № 60.

Telefonu Nr. 138.

Przy najrozsądniejszym pośrednictwie i warunkach najdogodniejszych zafatwa i przeprowadza: sprzedaż, zamiany, dzierżawy, parcelacje majątków ziemskich oraz sprzedaż nieruchomości miejskich, willi, zakładów przemysłowych, tak w Królestwie, jak Litwie, Rosji i zagranicą. Tamże lokata kapitałów.

608

16-0

MASŁO

ze zjednoczonych **Masłarni** parowych litewskich pod f.

„Naprzód“

Wyborowe solone po 45 k. funt śmietankowe 50

Sery litewskie śmietankowe po 28 kop. funt.

Przyjmują się obstalunki na większe i stałe dostawy. Nabywać stałe można Szkolna № 9 oficyna parter.

Ceny obowiązują przez m. Październik.

Do wynajęcia

sala w „Tivoli“ na odczyty, zebrania wieczorki i t. p. Wiadomość w zakładzie gimnastycznym p. St. Kiffera. 1280 12-2

Mogę wynająć

duży plac z wysokim ogrodzeniem, oraz budynki zdane na fabrykę lub magazyny. Wiadomość ulica Nowa № 4 mieszk. 5. 1285-6-4

Zginęła koza szara z białym duża. Zwrócić za wynagrodzeniem, Krotka 33, Dajczarowi. 1301-2-2

Ważna wiadomość

dla szukających pracy na czas jesienny i zimy.

W Argentynie (Ameryka południowa) potrzebni są robotnicy mężczyźni i kobiety do robót w polu, od połowy września do kwietnia. Płaca wynosi po 3 koron dziennie, wikt dostatni i mieszkanie. Podczas zniw, jakie tam wypadają w styczniu i trwają do kwietnia, płaca 5 do 10 koron dziennie wikt i mieszkanie. Można otrzymać robotę przez okrągły rok, albo też wrócić w wiosną do kraju. Bliższe wiadomości udziela Tow. „Opatrzność“ w Krakowie, ulica Pawia 1. 2.

Towarzystwo „Opatrzność“ z każdą liczącą partją posyła dozorcę dla opieki nad robotnikami w podróży i na miejscu. Koszt podróży z Krakowa aż na miejsce twynosi około 180 koron. Wyjazd z Krakowa co tydzień.

Uwaga. Unikać pokątnych agentów i zgłaszać się wprost do Towarzystwa „Opatrzność“ w Krakowie ul. Pawia 1. 2.

Filie Towarzystwa znajdują się w Osmięcimiu i Jarosławiu.

„Arystokratyna“

Odnaczona na szeszoletniej wystawie lekarzy i przyrodników we Lwowie medalem złotym i dyplomem.

„Arystokratyna“ działa przez swą zawartość węgla antyseptycznie i oświeżająco, już po krótkim użyciu—staje się pięknie białą i nabiera młodocianej świeżości i wdzięku. Pięgi, zmarszczki, wągrzy, żółte plamy usuwa „Arystokratyna“ po kilkorazowym użyciu.

Żądać w składach aptecznych i aptekach.

Główny skład na Królestwo i Cesarstwo w składzie
APTECZNYM

Wacława ORZEŁ

w Częstochowie, III Aleja № 48.

1495

Od N. Roku mieszkanie 2 pokoje z kuchnią tania do wynajęcia, może być stajnia, góra na pasze, szop, i wozownia, przy ulicy Nowej № 46. 1299-12-2

POŃCZOCHY. Pracownia pończoch i nadrabianie. Tania bo w prywatnym mieszkaniu, Aleja II № 31 K. Kieszyczyńska. 1219 40-1

Nowość!

Nowość!

Kto czuje wstręt do Haematogen w płynie niech spróbuje

Haematogen w pastylkach „MEDICO“

które z łatwością rozpuszczają się w wodzie, są lekkostrawne i skutecznie działające.

Pastylki są znacznie tańsze niż preparat w płynie. Wyrobiamy w dalszym ciągu najlepszego gatunku.

**Haematogen w płynie
Haematogen w proszku
Haematogen w czekoladkach.**

Do nabycia w aptekach i składach aptecznych.

Tow. Akcyjny Chem. fabryki TRAMPEDACH & Co RYGA.

Pierwszorzędna

Chrześcijańska

**PRACOWNIA
I MAGAZYN**

wyrobów złotych, srebrnych i brylantowych

JANA SZEFLERA

(dawniej St. H. Grünmana)

Aleja II, dom Imicha № 16
w Częstochowie

P O L E C A :

wybor bizuterii złotej z drogiemi kamieniami, jako to: pierścionki, broszki, kolczyki, bransolety, breloki kryzły, tańcuszki damskie i meżskie, oraz platery stołowe i fantazyjne.

Przyjmuje się zlecenia na żetony medale pamiątkowe, monogramy, faksimile, i wogóle wszelkie obstalunki w zakres jubilerstwa wchodzące.

Ceny fabryczne.

1027 45-2

23 morgi ziemi bardzo dobrej, w tych 3 morgi doskonałej łąki, staw, woda źródłana, blisko Częstochowy, sprzedana na warunkach bardzo dogodnych. Biuro „Renometr“ aleja III № 60. 1309

Uczennica szkoły muzycznej z kontrapunktu udziela lekcji po domach. Wiadomość w księgarni p. Rolnickiego dla Lewi. 1318 2-1

Jest sklep do wynajęcia egzystujący od lat 18-ty, ul. Ogrodowa Nr. 20. Wiadomość u gospodarza. 1314-3-1

Zginął paszport na imię Marjanny Rychter, wydany przez guńię Przywró. Uprząszyć o złożenie w Admin. Gonca. 1304 3-2

Proszę zwrócić uwagę na nauczyciela tańców **M. A. Lubiński** udziela lekcji w gimnazjum rządowym i polskim im. Mickiewicza, a także na sali Harmona i zbiorowo u siebie przy ul. Mikołajewskiej № 9, na miesiąc lub na wyjazd.

Wielki wybór gotowych gorsetów — od 2 do 25 rubli

poleca pracownia gorsetów

„JÓZEF“

Częstochowa Al. III róg Szkolnej dom p. Wnorowskiej.

Reparacje, pranie, przefasonowywanie itp. 1300 4-1

Pianistka i Kasjerka

potrzebne do Kinematografu. Oferty szrywnka pocztowa 43. 1303-3-2

Nałogowe pijaks two.

raz na zawsze, można wyleczyć tylko „Sobriatizinem“. Cena pudełka 2 rub. 25 k. Odzwyczałać się od palenia w ciągu tygodnia, można tylko za pomocą „Antisuffurinu“. Cena 2 rub. Przesyłka, stosownie do wartości. Wysłać za zaliczeniem pocztowem. Zamówienia przyjmuje wyłącznie **F. Stowak**, Petersburg, Oficerskaja 50—37. 848 49-3

Oddam dwie filje dla małżeństwa chętnym założycielom sklepu spożywczy. Wiadomość w piekarni pod teatrem. 1318-3-1

Sklep spożywczy do sprzedania, ulica Szkolna № 3. 1312-1-1

Jedyna Chrześcijańska Pracownia zegarmistrzowska

Franciszka GORSKIEGO długolet. współpracownika pierwszorzędných firm w Warszawie i zagranicą.

III Aleja № 50 (vis a vis powiatu).

Poleca łaskawym względem Szan. Publiczności fachową reperację zegarów: kieszonkowych, stołowych i antyków.

St. Szczawiński

w Częstochowie (obok Teatru)

Skład Win

DELIKATESÓW

i towarów kolonialnych

ogz. od 1878 r.

TELEFON № 3.

P O L E C A :

Wszecławiatowy najwytworniejszy

Koniak Jas Prunier & Co

oraz Wino Szampańskie

Księcia „Montebello“

najmodniejsze w świecie smakoszy.

Specjalność firmy

IMPORT

WIN

Węgierskich

i

Francuskich.